

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 4 fl. la an.
Manuscrisuri nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutul tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERTIUNILE:

Un șir garmond prima-dată 5 cr., a 2-a oară
4 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sunt
a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic
în Orăștie (Szászváros).

Boală mare!

Când Dumnezeu vrea să bată pe cineva, îi ia mai întâi mîntea!

Eată de ce trebuie să ne aducem aminte văzînd unele arătări ce es des, prea des la iveală în sinul nației maghiare.

Să știe, că introducerea legilor «politice» (vai de ele succese «politice» ce s'au dobândit prin politica lor!) -bisericești, numai în sinul poporului maghiar au putut prinde rădăcini și au dat roade, care au pus pe gânduri până și pe «liberalii» ce le-au adus!

Socialismul în sinul poporului lor prinde rădăcini și se desvoaltă în înțeles rău; alipirea la biserică, la casa lui D-zeu, la ei a început să se pustiască în chip nebun.

Și acum tot din mijlocul nației cavalești se ridică o nouă arătare, care e un pas mai mult pe calea perzării, a desfacerii, a putrezirii proprii!

Socialiștii anume, au făcut socoteala, bună pentru ei negreșit, că lor le-ar fi tare de folos să poată trage în șirurile lor ca luptaci și pe *învățătorii dela sate*.

S'au îndreptat drept aceea, cătră ei cu o rugare, ca să poftescă să între în șirul lor. *Și deja din 39 de comitate (așadar jumătate din comitatele țerii) învățătorii unguri cei mai mulți au dat răspuns că vor lua parte la o sfătuire mare în privința astui Sfătuiră se va ținea în Pesta la Crăciun, și «făclile» poporului maghiar vor hotărî sigur să se facă «apostoli» ai ideilor socialiste.*

Până la adunare o comisie de pregătire lucrează la facerea unui memorandum, care să fie înaintat ministrului de culte și instrucțiune publică. În memorandum vor fi înșirate mai multe lucruri pe cari învățătorii cer ca ministrul să le pună în lucrare, dacă e ca să se «avente» cum se cade învățămîntul.

Intre altele cer ca instrucția (școala) populară să fie gratuită (adecă părinții să nu plătească nimic ca taxă, «didactru» de învățămînt pentru copii lor ce umblă la școală), apoi ca elevii săraci să fie provăzuți cu cărți gratuite pe cheltuiala statului, precum și cu haine și mâncare.

Și acum venim la cea mai zdravănă cerere care va fi cuprinsă în memorialul înțelepților dascăli ai «nației», anume ei vor cere ca *religiunea să fie scoasă afară din toate școlile!*

Firește adunarea o să primească propunerea onoratei comisii, și memorandumul o să fie înaintat ministrului cu cererea asta întrînsul!

Eată un nou semn, că boala, ce are să putrezască de tot acest popor răsfățat și îngremădit cu toate bunătățile, să lățește întrînsul tot mai tare! A început de sus: ministri «moderni», «liberali», la culmea «spiritului timpului», au dat signalul de luptă contra așezămintelor sfinte, pentru ei prea «patriarhale», bune pentru popoare «primitive», nu așa zvîntate ca nația cavalerilor, — poporul le-a răspuns așa de viu, că și măriile lor s'au spăimîntat de răsunetul neașteptat ce-au văzut c'a aflat glasul lor!

Mai trebuia copcia mijlocie, învățătorimea, care de pe catedra școlii să învețe, de mici, pe copii nebuniile «liberale», — și eată o au și pe aceasta.

Pot acum merge cu vapor spre hăul înselbătătorii moravurilor, care duce nici mai mult nici mai puțin ca la prăbușirea popoarelor ce s'au aruncat în brațele lor!

Dar bine făc, ducă-se numai! Când vor încerca să se întoarcă ear' napoi la calea bună, vor vedea că e — prea târziu!

Le merge prea bine. Ear' Românul are o zicală care spune ce să întimplă, de pildă cânelui, când îi merge prea bine!..

Numele de Român

e dus, în ciuda tuturor opintirilor răutăcioase ale dușmanilor noștri, tot mai departe și mai adânc, cu dragoste și cu laudă.

Intre altele un învățat profesor dela universitatea din Nancy (în Franția), dl *Auerbach*, a ținut anul trecut un șir de conferențe publice *asupra neamurilor și naționalităților din Austro-Ungaria*.

În cursul unei din aceste conferențe, profesorul francez arată ascultătorilor sei, că *Ungurii din Ungaria, din asupriți ce erau odată sub domnia nemășcă, au devenit la rîndul lor ei asupritorii altora!*

Imprejurarea aceasta a îndemnat pe unul dintre tinerii români aflători la acea universitate, anume pe dl *I. Last*, să îndrăsnească a cere o convorbire domnului *Auerbach*, în scopul de a-i cunoaște părerea *asupra chestiunii Românilor ardeleni*.

A mers. 'L-a întrebat, și învățatul francez 'l-a primit bucuros și 'i-a dat răspunsurile cerute.

Dl *Last* publică acum o scrisoare în «L'Independance Roumaine» din București, în care zice între altele:

«Dl *Auerbach* 'mi-a răspuns, că *Franția va fi totdeauna pentru cel asuprit și în contra asuprișorului, că osândește prin urmare purcederea Ungurilor față de Români, și că are de gând să vorbească mai pe larg asupra acestei chestiuni, când își va reîncepe noul șir de conferențe publice, cari anul acesta vor tracta despre «Statele din Balcani».*

Congresul național bisericesc.

În 1/13 Octomvrie s'a deschis, precum am spus deja, congresul național-bisericesc al Metropoliei greco-orientale române de Transilvania și Ungaria, în biserică din Sibiiu-țate. Ședințele mai departe s'au ținut în sala cea mare a casei comitatului Sibiiu. A fost deschis prin o cuvîntare a Exc. Sale Metropolitului *Miron Romanul*, pe care, din îngustime de spațiu, neputîndu-o da întregă, lăsăm să urmeze aci frumoasa-i încheiere:

„Și în acest congres, a zis Exc. Sa, nisuițele noastre ale tuturoră trebuie să fie în-

dreptate într'acolo, ca pe lângă alte atribute canonice ale instituțiilor noastre bisericești, să se conserve nealterat caracterul lor național, și ca cel mai de aproape scop al nostru să avem înaintea ochilor, în toate lucrările noastre, cultura și moralitatea publică, cari au să ne asigure pacea și adevărată iubire frățască în societate».

«Avînd firma speranță, că și d-voastră astfel vă pricepeți chemarea, ce o aveți ca membri ai acestei supreme corporațiuni bisericești, după invocarea ajutorului lui D-zeu premează sub sânta liturgie de astăzi, sesiunea ordinară a congresului nostru național bisericesc pentru periodul anilor 1896/7, 1897/8 și 1898/9 cu aceasta o declar de deschisă».

A urmat constituirea biuroului, apoi prezentarea credenționalelor și a comisiilor de verificare, — după cari ședința întâie s'a închis.

Ședința a 11-a, Joi, s'a petrecut cu verificarea deputaților ce și-au prezentat credenționalele; constituirea comisiilor (7), cereri de concediu, prezentarea rapoartelor consistorului metropolitan, și darea lor comisiilor căroră se cad.

Ședința a 12-a, Vineri, încă a fost ocupată cu verificări, anume cu verificarea deputaților a căror alegere a fost atacată de proteste ori a fost găsită cu greșeli, de cătră comisie.

În ședința a 4-a, s'a făcut propunerea să fie însărcinat consistorul metropolitan să gătească un plan de regulament pentru catechizarea elevilor gr.-or. de pe la școlile și institutele străine, din întreaga metropolie, căci prea e azi neregulată această însemnată chestie. Propunerea e a deputatului *N. Măneșcu*, protopop. Tot d-sa a propus ca toate legile bisericii gr.-or. să fie adunate la un loc. Până la congresul viitor o comisie să pregătească arangiarea asta: Statutul organic, ca temei, în frunte, urmat de celelalte regulamente bisericești și școlare, de toate. Și a 12-a, a propus facerea celor de lipsă pentru salariarea preoților din arhidieceasă, în urma pagubelor ce au îndurat preoții și protopresbiterii prin noile legi politice-bisericești.

S'au mai făcut câteva verificări, și s'a arătat părerea de rău, că în cercuri mari, ca de pildă, al *Aradului*, cu 1000 de alegători, abia 600 iau parte la alegerile bisericești, ceea-ce arată că poporul nostru nu știe încă să se folosească de drepturile sale.

Din raportul general plenar al consistorului a ieșit la iveală ca lucruri mai însemnate, că au fost însărcinați doi membri ai consistorului metropolitan cu întocmirea unui memoriu, a

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI”

Pentru o floare.

— Nuvelă. —

Contele *Clairval* mărita pe singura sa fiică cu amicul seu *marquisul de Kergouët*.

Când se sfîrși cununia, tinăra păreche ieși în ușa bisericii frumos împodobită cu brazi și flori. Clopotele sunau, vestind satelor de prin prejur nunta.

Țeranii erau gătiți în haine de sărbătoare, țerancele aveau flori în mână, în păr și la brâu. Natura era și ea veselă; paserile cântau; florile răspândeau miros dulce, ear' soarele strălucea și părea că încungiură cu o cunună aurie capetele tinerilor căsătoriți.

Mireasa, plăcută și surizătoare, în alba-i găteală, părea un înger care și-a pierdut aripile. El, mândru, privea cu drag la tovarășa sa, care se răsimea ușor de brațul lui.

Cortegiul strălucitor de aur și mătase, scobora poteca bisericii, în mijlocul strigătelor poporului.

— Vezi, draga mea, cum te iubește lumea? Ce frumoase aduceri aminte le lași! zicea mirele.

Tinera plecă ochii în jos și zimbi. Apoi zise tatălui seu care venia în urmă:

— Tată, ce frumos ar fi să mergem pe jos până la castel.

— Cu plăcere, zise contele *Clairval*, vesel că poate îndeplini pentru cea din urmă oară o dorință a fiicei sale.

Tinerii o luară pe jos spre castel, care se înălța în partea cealaltă a satului, urmați de o parte din invitați.

De-odată se opriră. La colț cotise și venia încetinel un convoiu cu un mort...

Era un dric sărac, ear' pe cosciugul acoperit cu pânza albă a fecioarelor, nu se zărea nici o cunună, nici o floare măcar, cu toate că era primăvară...

În urma dricului venia un bărbat cam rău îmbrăcat, cu fruntea plecată sub greutatea marelui dureri ce încerca. Cioclii se opriră ca să facă loc nunții. Nenorocitul om își ridică capul. Privirea lui sălbatică, plină par'că de mînie și de ură, se ațînti asupra oamenilor fericiți și bogăți, a căror bucurie părea o batjocură pentru jalea lui.

— Cînte moartea! zise grav contele *Clairval*; să ne rînduim și să lăsăm să treacă dricul.

Convoiuul cu moarta își reluă drumul prin mijlocul a două șiruri de bărbați și femei.

Când trecu prin fața tinerei părechi, mireasa, într'un simțămînt de milă pentru biata

fată care se întorcea la D-zeu în acea tristă rochie de fecioară, rupse câteva flori din buchetul ei și le puse pe cosciug.

Bărbatul, care urma dricul, ridică capul. Incruntarea și ura îi perli de pe față și acoperindu-și fața cu mâinile, începă să plîngă.

— Cine e acest nenorocit? întrebă contele pe un țeran.

— Nu știu, domnule, nu e de pe aici; a tras zilele astea la han cu soră-sa, care era pe moarte. Aseară a și murit, biata fată.

— Săracul!

Clopotele triste ale morții urmară după cele vesele ale nunții.

Cosciugul trecu; intră în curtea bisericii. «Cine sînt tinerii căsătoriți ce eșiau de aci? întrebă omul cu moarta, arătînd mulțimea care de abia se mai vedea în depărtare?

— D-șoara *Yolonda de Clairval*.

Străinul rămase cîtva timp gînditor.

— Să fie fericiți, murmură el, și intră în biserică..

Au trecut 20 de ani. Sîntem în *Vendee*, în timpul revoluției. Răsboiul civil e în toată furia. «Convențiunea» trimise unul din membrii sei, însărcinat să ia măsurile cele mai strașnice în contra partizanilor regalității. Acest membru era *Carrier*.

La doi pași de catedrala *St. Petru*, într'o mare clădire, erau adunați toți bănușii; bărbați, femei, copii și bătrîni, erau aruncați unul peste altul, și cu toate dese omoruri, această sală era totdeauna plină de jertfe.

Într'o sală întunecoasă era tribunalul presidat de teribilul proconsul. Aci prinsonerii erau despărțiți în două: acușati și osândiți. Cu cât ceata întâie scade, cu atât se mărește a doua.

Osândirile la moarte se repetau neîncetat.

— *Enric de Kergouët*, strigă pandurul.

Un tinăr de 18 ani iese din rîndul acușaiților și înaintează spre judecători, salutându-i grațios, ca și cum ar fi fost la curte.

Strimtorarea sa nu-i schimbăse firea veselă. Părea că nici nu știe în fața căror judecători se află, că îl așteaptă eșafodul (o masă pe care li întindea și le tăia capul), că în curînd nu va mai fi.

— Ești învinuit că ai conspirat contra republicii, că ai atacat pe trimișii sei cu mîna armată. Ce ai de răspuns?

— Ați omorît pe tata; fiecare trebuie să-și plătească datoriile!

— Ai vrut să pui mîna pe mine, urmă *Carrier*. Ce voi ai să faci cu mine?

— Așa e, domnule, am vrut să pun mîna pe d-ta, răspunde tinărul regalist, cu același

unei istorii a vieții constituționale a bisericii gr.-or. în cei 25 de ani dela constituție; — că e scop să se înființeze cu timpul încă două ori doar' chiar trei eparhii (episcopii) noue, dar' încă nu-s pregătirile și mijloacele de lipsă; — că colecta pentru un fond din care să se îmbunătățească plățile învățătorilor, a ajuns la cifra de 101,000 fl.; — că reprezentanța fundațiunii Gojdu s'a apucat să descrie vieța fericitului binefăcător al bisericii; — că comunele bisericesti au fost îndrumate să-și scrie averile bisericesti în cartea funduară pe numele dieceselor de care se țin, ca să poată fi asigurate contra ori-căror întâmplări neplăcute.

Raportul s'a luat, în general, la cunoștință, ear' în amănunte el a iscat o discuție mai lungă asupra punctelor singuritate din el.

În ședința a 5-a a congresului, dl V. Mangra a făcut propunere ca congresul să însărcineze consistorul metropolitan cu pregătirea unui memoriu către M. S. Impăratul și Regele apostolic, cu rugarea, ca să întrevie prea grațios pentru scoaterea din valoare a legilor celor nouă politice-bisericesti.

Propunerea, ca și toate propunerile din ședințele de mai înainte, a fost predată comisiei respective spre studiere.

A urmat apoi aducerea unei hotărâri ce face onoarea congresului.

E cunoscut și cetitorilor noștri Iosif Goldiș, care a ajuns pe când lumea nu-l cunoștea destul de bine, vicar al părților bihorene, la Oradea-mare, unde se va înființa cu vremea o nouă episcopie gr.-or. Acest om, doritor de mărire și văzând că azi în țara ungurească acela are mai multe nădejdi de-a ajunge «domn mare» care mai tare se dă după per — s'a lăpădat de hotărârile naționale ale neamului său, și a primit să fie ales «deputat» în dietă. Ear' în dietă apoi s'a purtat și mai «frumos». Când au venit în desbatere legile politice-bisericesti, deși toată nația românească protestase contra lor, și deși sinoadele bisericilor și chiar congresul luase hotărâri contra acelor legi, — el, căpetenia unei provincii bisericesti, a votat în dietă ungurească pentru aducerea acelor legi!

Ales acum și el deputat la congresul național bisericesc dela Sibiu, când în ședința de Luni a venit la rând să fie și el verificat, congresul național s'a purtat românește și creștinește, față de vicarul Goldiș. Din 75 de deputați, 70 de inși au cerut ca să nu fie verificat, să se fie în suspens, că este cercetare pornită contra lui.

Ținuta și hotărârea congresului a făcut cea mai bună impresie în toate cercurile românești și e aplaudată de întreaga Româniea. Despre ședințele următoare, în alți numeri.

Gospodăria ungurească, ou averea popoarelor.

O foaie maghiară, arătând câte specule neiertate, câte chivernisiri pécătoase se fac în țară cu averea strinsă dela sèrmanii plători de dare, scrie între altele:

sânge rece. De-oare-ce mașina d-voastre de omorât (ghilotina), nu ne e bine cunoscută, noi ne mulțumim cu o cracă înaltă, și cu un ștreang țepăn... 'ți-aș fi pus ștreangul de gât și te-aș fi spânzurat, după vechiul obicei, în mijlocul aplauselor tuturor, dacă te prindeam.

— Enric! strigă un glas plângător mamă-sa. Carrier aruncă în giurul seu o căutătură de tigră.

Osândirea era sigură și Enric fu îmbrâncit cu ceata celor în agonie.

Două femei înaintară.

— Ești mama băiatului acestuia?

— Da, domnule, și vè cer iertare pentru el; e prea tânăr...

— Nu e iertare! E osândit! Cum te chiamă?

— Yolonda-Maria de Clairval, marchisă de Kergoët, și fata aceasta e fiica mea.

Carrier se uita lung la cele două femei, mamă și soră a îndrăsnului tânăr.

— Îndurare pentru fratele meu! zise și fata.

Proconsulul ridică ședința și vesti osândirea la moarte pentru căteși trei.

Osândiții fură duși în închisoare.

Bătură 9 ore. Aceasta era ora când se începea înecarea judecăților.

Inchiși erau duși pe o luntre, legați doi câte doi și aruncați în apă cu împunsături de săbii și baionete.

Paznicii sosesc, și strigă de pe o listă, pe toți prinșii, afară de trei.

— Ne-a venit rândul, zise Kergoët.

«Ce să zicem de comitatul model Neutra, de unde vin știri îngrozitoare. Nu sîntem în stare să judecăm câte mii lipsesc din casa comitatului, care cât a furat și ce au făcut cu banii; cetim numai că s'au furat mii de floreni și că pentru chivernisirea pécătoasă a banilor strînși din contribuție, au fost ridicați din slujbe și puși sub cercetare 27 notari ceruali și matriculanți»...

În comitatul Veszprém, scrie același ziar, că s'au descoperit tot atâtea neregularități, care s'au pus însă în căra vicișpanului care e — mort. Se scrie mai departe, că răposatul burgermaistrul al Budapestei, Ráth Károly, a «uitat» în cutia mesei 20.000 fl. și o scrisoare, prin care Rökk Szilárd spunea, că dă cele 20.000 pentru ajutorarea vèduvelor învățătorilor... Banii au fost «uitați» atâtea vreme, că până au stat «uitați» în cutia mesei, ar fi adus un venit de 8000 fl.!. Și lucrul numai după moartea «uitucului» burgermeister s'a descoperit...

Și câte și mai câte de-acestea nu s'ar putea scoate la iveală în țara întreagă! Și nici nu-i mirare. Printre naționalități indeosebi, în slujbe ajung mai numai fleacuri ce nu pot trăi pe aiurea, oameni ce nu pot trăi printre ai lor, dar' pe aici sînt buni, fiindcă-'s Jidovi ori ungurași, și fãgăduesc să fie «teribili» cu bietele popoare nemaghiare, după sudoarea cărora sînt puși să trăiască!

Azi alb, mâne... bălțat!

Așa e la «înțelepții» politici maghiari.

Acelasi care azi e ridicat de ei în slavă, mâne, așa cerënd consecunța, este așezat jos pe pământ și arătat cât e de mic, cât un grăunte numai, și poate și acela găunos... E vorbă de «puternicul» Impărat al Germaniei.

Pe cine proslăveau mai ieri toate ziarele maghiare în cor, ca pe politicianul cel mai «prevezător», cu vederi mai largi, mai presus de ale altor muritori; că toată lumea era așa de îngustă și scurtă la vedere, că nu vedea deloc în nația cu pinteni o nație providențială, uriașă, ci la toți le părea așa de neînsemnată, că nici nu o vedea când treceau pe lângă ea, — și numai ce veni împăratul cel cu ochi ageri și cu vederi largi, și ni-o ridică dragă-mi-te Doamne, în vederea tuturor, cât se revoltă contra părerilor lui toată lumea afară de... Unguri!

Intors acasă, împăratul urmează a face după firea sa, câte ceva «extra», ce să se isbească de judecata celorlalte lumi: vrea anume să-și mărească în chip neobișnuit, puterea armată pe apă, marina, flota, ca după-ce împărăția sa e puternică pe uscat, să se facă puternică și pe apă, să ajungă ori întreacă chiar, pe stăpâna mării, pe Anglia. E aceasta deopotrivă cu a-și implanta sècura în un copaciu, ce n'o sè-'i stea în putere sè-'l

Păzitorul împinse înainte turma omenească. După un sfert de oră se întoarse și strigă: — Yvona de Kergoët.

— De ce ne desparte? pentru ce această barbarie?

— Așa e porunca domnului Carrier.

Trebuiau să se supună; fiica urmă pe paznic cu lacrimile în ochi, ear' Enric căuta să dea curagiu mamei sale cu o voce tremurătoare.

Yvona, fata, fu dusă înaintea proconsulului, care o privi cu luare aminte.

— Iubești pe mama ta?

— Cum să nu o iubesc, domnule? E mama mea și e cea mai bună dintre mame.

— Cred. Dar' pe fratele tâu?

— Din toată inima!

— Fratele tâu a vrut să măucidă.

— Oh! iertați un fiu care a voit să-'și răsbune pe tatăl seu, mort pe eșafod.

— Da, știu, fratele tâu a zis că fiecare trebuie să-'și plătească datoriile; țiu bine minte. Să vedem, ce ai face ca să-'l scapi?

— 'Mi-ai da cu bucurie vieța!

— N'am nevoie de vieța, ci de tăcerea ta. Ascultă bine ce-'ți spun: eată îți încredințez o scrisoare, pe care vei deschide-o peste trei ore, adecă la miezul nopții, mai înainte nu; și până atunci să nu zici nici o vorbă despre vorbirea noastră! Ai înțeles? Mè încred în tine. Ce vîrstă ai?

— 16 ani.

— La vîrsta asta omul nu știe încă minți.

— Du-te.

despice. Și dieta germană, și opinia publică, e tare în contra acestei încercări. Impăratul însă ține cu îndârjire la planul seu mare, și va încerca totul, ca să iasă el biruitoare! Și lumea mare ear' il judecă pe împărat pentru pasul de capul seu, cum 'l-a judecat și pentru vorbirea de capul seu dela Pesta.

Foile ungurești însă, de-ar fi consecvente, ar trebui cel puțin să tață. Dar' nu. „Magyar Hirnap” de pildă, il ia curat la refec pe împărat, și într'un primarticu, spune despre el nici mai mult nici mai puțin ca:

«Unul dintre cei dintăi politici ai Europei e în punctul de a sèvirși acea greșală fatală, pe care biografi o află în vieța fiecărui om...

„Coroana împune purtătorului ei puncte de vedere unitare (mai înalte, de susprivitoare), însă Wilhelm II. toate le poate privi numai din punct de vedere de partid! Acest om distins e născut pentru aceea, ca cu unilateralitate aprinsă să propoveduiască programul unui partid! Impăratul Wilhelm II. își ține de chestie de autoritate, ca să se întrupeze fiecare cuvânt, pe care 'l-a rostit precugetat, ori care 'l-a scăpat din gură într'o înflăcărare a lui»...

Așa? Am auzit bine? Adecă aceasta e și a domniilor-voastre credință despre «puternicul principe» îndumnezeit mai ieri pentru-că într'o clipă de «înflăcărare», între păhare, a «scăpat din gură» niște laude la adresa pintenilor mneavoastre?

Noi subscriem bucuros părerea lui «M. H.». Nu o putem însă referi numai la ce împăratul german azi face la el acasă, ci mai virtos la ce a făcut și a zis în Ungaria, și punènd pe ochi ochelarii lui «M. H.» zicem gândindu-ne la ele: Da... «Wilhelm II. toate lucrurile le-a privit numai din punct de vedere de partid (a fost și el în clipa aceea Ungur); a fost «propoveduitorul programului unui partid (dușman nou); ori apoi că, într'o clipă de «aprinde» prea mare — i-au scăpat din gură laudele ce le-a zis la adresa nației de «cavaleri»!

Adunarea generală

a învățătorilor gr.-or. din districtul Devei.

Dle Redactor,

Duminecă și Luni în 28 și 29 Sept. s-au ținut adunarea generală învățătorii gr.-or. din districtul (cercul) Devei, în orașul Deva. De acest district se țin învățătorii din protopopiatele: Deva, Dobra, Hașeg, Ilia și Orăștie.

Suma tuturor învățătorilor aplicați la școalele din aceste 5 protopopiate, după arătările oficiale, e 122.

La adunarea ținută în zilele numite, au luat însă parte numai 34.

Adunării i-a premers serviciul divin, sè-vrșit din partea dlor preoți: George Nicoară și George Gila. A urmat apoi deschiderea adunării din partea presidentului Nicolae Sènsian, care prin cuvinte alese arată însemnătatea întrunirilor învățătoarești precum și trebuința de a ne desèvirși în ale pedagogiei.

Yvona turburată fu dusă de păzitor napoi în închisoarea pe care nu mai credea să o vadă. Înainte de a răspunde la întrebările mamei sale, fură chemați toți trei de paznic, care le zise să meargă după el.

— Ah! zise Enric, nu te lasă liniștit nici în cea din urmă noapte!

O întunecime adâncă învèlvia orașul. După câțva timp căteși trei, împreună cu păzitorul, ajunseră într'o ulicioasă strîmtă.

Păzitorul luă de brăț pe Yvona; Enric pe muma sa.

Au ajuns la marginea rîului Loara, aproape de locul unde se potopeau și unde în ajun fuseră înecați nouèzeci și patru de preoți!

La un semn o luntre se apropie de mal.

— Suiți-vè, porunci paznicul.

— Bravo, zise Enric rizènd, onorabilul Carrier ne face cinstea unei înecări deosebite.

Luntrița alunecă pe apă. Osândiții așteptând cu nerăbdare clipa înecării, își revedeau vieța, copilăria, bucuriile și întristările, și marea durere de ieri, moartea tatălui pe care erau sè-'l întănească în cer... Ori cât de mare le-ar fi fost curagiul, această moarte necunoscută ingheța de spaimă pe cele două femei și așta pe tânăr.

În cele din urmă vèzură o luntre care părea că-'i așteaptă. La un semn luntrea se apropie de corabie; cei trei prinsoneri fură urcați pe punte, ear' luntrea care li adusesse se depărtă repede.

— Ce însemnează aceasta? întrebă Enric.

Vorbirea a fost ascultată cu mare luare aminte, aclamată fiind presidentul cu vii urări de «trăiască».

Secretarul I. Fleșeriu, cetește apelul nominal al membrilor, după care, fiind timpul înaintat, ședința I. se ridică, ear' membrii reuniunii se întrunesc la un prânz comun în hotelul dlui Pascu.

La orele 2 d. a. se ține a 2-a ședință, la care ia parte și noul subinspector școlar reg. dl G. Vilt. Se cetește raportul general, din care iasă la iveală, că inspectorul regesc a încunostiunțat presișitul, că aceasta va fi cea din urmă adunare a învățătorilor din comitatul Hunedoare, pând când reuniunea nu-și va avea statutele întărite de guvern.

Tot din raport se vede, că statutele, cari le-a făcut adunarea generală din anul trecut și cari au fost trimise la consistorul arhiepiscopescan spre aprobare, se află tot acolo.

Raportul se dă unei comisii spre censurare.

Urmează ceteirea disertațiunii „Când se ne trimitem copii la școală”, lucrată de dl Juan Balomiri, și prelegerile practice „Cunoașterea lui» de V. Milencovicu, „Substragerea în legătură cu mèsurile metric» de Petru Jujan.

Atât disertațiunea cât și prelegerile practice, după observările critice din partea mai multor membri, se declară de reușite.

În ședința a III-a, ținută Luni a. m., se urmează cu ceteirea prelegerilor practice, anume: „Constantin Brancoveanu!” (Statornicia în credință) de D. Mosora, „Aflurva volumului corpurilor” de I. Cioran, și o prelegere practică din religiune de I. Balomiri. Toate au fost declarate de reușite, indeosebi a dlui D. Mosora, învățător în Orăștie.

În ședința a IV-a de d. a. referentul comisiei de censure a raportului general, dl S. Safta, propune ca comitetului contral să 'se dea absolutul, să se roage încă odată Venerabilul Consistor pentru regularea cât mai ingrabă a causei cu statutele, aducèndu-'i la cunoștință ordinul inspectorului reg. de școle amintit mai sus, și îndeplinirea a 2 locuri vacante în comitetul central.

Adunarea primește propunerile referentului, ear' în comitetul central se aleg dnii D. Mosora și S. Safta.

Dl I. Fleșeriu așterne o împărțire a orelor pentru o școală cu 2 învățători, care se transpune comitetului central spre censure. Membrul D. Mosora propune ca până la adunarea viitoare să se tracteze de fiecare subdepartemènt un plan despre tot materialul din religiune pentru anul I, ear' în adunarea generală să se cetească apoi toate operatele intrate în această chestie și astfel apoi să se statorească o uniformitate de propunere a acestui studiu pentru întreg districtul.

Membrul C. Baicu propune, că nu numai religiunea, ci toate obiectele din anul I. să se tracteze în felul arătat de dl Mosora.

Adunarea primește aceste propuneri în urma cărora presișitul printr'o vorbire frumoasă și acomodată declară adunarea generală din èstan de închisă.

Nu pot trece, a nu aminti la acest loc nepăsarea atât a domniilor preoți din tractul Devei, cât și a inteligenței din Deva. Atât

— Aceasta însemnează că sînteți liberi, le zise căpitanul.

— Liberi? Cum?

— Nu pot să vè spun altceva decât că la orele patru am primit bani și poruncă să vè aștept aci pentru-ca să vè duc în Anglia, precum și un pasaport din partea domnului Carrier. Toate sînt în regulă, și dacă vom avea vènt bun, cred că ajungem repede în Anglia.

— Unde ne aflăm?

— Pe vasul Gorgona.

Eliberații, mama cu fiii sei, se uitau unul la altul neputènd să se încreadă în fericirea aceasta nea-teptată.

— Te rog, căpitane, zise Yvona, fata, poți să-'mi spui ce oră e?

— Cu plăcere. Sînt douăsprezece și jumètate.

— Mulțumesc. Apoi inte rupse plicul tainicei scrisori.

— Ce scrisoare e aceasta? întrebă mama sa îngrijată.

— 'Mi-a fost dată de însuși Carrier, și m'am prins să n'o cetesc până la 12 ore.

Și Yvona ceti:

«Doamnei Yolanda Clairval,

«Acum douèzeci de ani, în ziua căsătoriei d-tale, ai pus o floare din buchetul de nuntă, pe cosciugul surorii mele, care murise la vîrsta de 16 ani. Fiecare trebuie să-'și plătească datoriile... Pentru o floare dăruesc trei vieți. Carrier».

(Trad. din «F. p. t.»)

A. Dourliac.

în anul trecut cât și în anul acesta la ședințele adunării n'a luat parte un singur preot, ceea ce cu atât mai mult e de regretat, deoarece dinții sunt *directori școlari* și ca atare se așteaptă dela dinții o mai mare interesare față de adunările învățătoarești, în cari se discută chestiuni școlare.

Ear' răceala inteligenței din Deva a produs o deprimare generală între membrii reuniunii. Oare nu aproape zilnic cetesc și d-lor rapoarte prin ziarele noastre despre astfel de adunări, în cari se arată că nu numai inteligența, dar și *poporul* a luat parte activă, făcându-se membrii ajutători, ear' învățătorilor veniți fel de fel de distracții? Ear' cum știi prețul străinii astfel de adunări, poștească a ceti ziarele maghiare din săptămâna trecută, căci aproape toate aduc rapoarte despre adunarea învățătorilor dela școalele comunale din comitatul Târnava-mică, unde începând cu fișpanul până la cel din urmă inteligent au luat parte la acea adunare! Dar' și inteligența noastră din alte părți și cea străină, știe să prețuiască pe *învățători*, numai cea din Deva se vede că nu. Singur dl A. Nicoară a luat parte la ședințele adunării generale, dând învățătorilor frumoase sfaturi. Pentru această măchăniță s'au întors învățătorii dela aceasta adunare, căci ei au alergat spre a-și îmbogăți știința, cu care apoi prin muncă grea și încordată, se dea științele miilor de copii, — și intimpină așa răceala!

Am dori ca pe viitor să nu mai putem face și astfel de triste constatări. *Mucius.*

Isvoare de venit pentru învățători.

De D. Comșa.
(Urmare.)

Alt exemplu. Ploile necurmate, de cari am fost eștan băntuiți, au căsunat inoroarea a sute și mii de sămânături. În dorința de a lecul asemenea calamități în viitor, și de a împământeni cu timpul o plantă foarte spornică pe seama pământurilor inecate sau altcum pustiite, comitetul numitei Reuniuni a recomandat sămânța de napi uriași englezești, cari, sămânați într'un țărzu în miriște sau aiurea, ajung în Anglia greutatea de 6—8 kgr. Intenția comitetului era de a prăsi sămânța an de an mai multă, firește de cel mai bun soi. Drept probă s'a adus din Scoția 1 kgr. sămânță originală cu prețul de 4 fl. 40 cr. și s'a lăsat gratuit sub condiția, că Reuniunea va răscumpăra sămânța produsă cu cel puțin 2 fl. de kgr. Speculă mai avântoasă în ale economiei nici că se poate, producțiunea amintită fiind relativ ușoară și ieftină. Dar', lucru de necrezut, sămânța adusă prin lunie, zace și astăzi împachetată; căci între cărțurarii sătești, cărora ne adresăm prin graiu viu și în scris chiar, nu s'a găsit macar unul, care să ia darul scump în primire!

În fața exemplelor citate, lângă cari multe altele s'ar putea adăuga, va trebui să recunoaștem, că prea sântem greoi și nepăsători și că nu arareori înșine contribuim la dăinuirea sărăciei, de care ne jeluim. Promitem bucuros, noi Români cărțurari, și ne arătăm dispuși a urma povețelor bune, când înșe vine lucrul la adecă, tot așa bucuros încrucim am mâine șovăind sau trăgând începerea și cu ea isprava înșăși.

În ce privește învățătorii noștri recunoaștem earăși, că aproape toți ar face și ar drege și s'ar apuca de muncă, când vorba e de a-și crea isvoare potrivite de câștig, numai cât mulți din ei nu se știu orienta în alegerea ocupațiunilor și a mijloacelor de aplicat.

Va fi deci, așa sper, instructivă și binevenită expunerea ce urmează, cuprinzând povețe și îndegări practice în materie de ocupațiuni, cari ar putea servi învățătorilor noștri drept isvoare de venit. În privire vom avea, de sine înțeles, împrejurările date și mai ales starea materială și poziția învățătorilor noștri.

Începem cu *pomăritul*, atât de acomodat pentru învățători. Cu punerea acestui ram în serviciul școlii populare s'a făcut și se mai face, știut este, mare sfârșit, durere mai multă sfârșit decât ispravă. Toți glăsuim împreună, noi cărțurarii, pentru o cultură cât mai răspândită și rațională a pomilor și toți recunoaștem necesitatea de a înzestra școalele cu grădini în regulă, drept exemple vrednice de imitat. În realitate însă nu găsim decât un modest început.

Abstracție făcând de comunele, cari n'au apucat a înființa grădini pe seama școlii, resp. a le îngrădi, mulțime de grădini școlare, deși îngrădite și în condiții priincioase, se află în părgănie unei totală.

Pe nu puținii învățători i-am auzit desvinovându-se, că pământul ar fi rău, că altoii și pomii resp. poamele ar isbuti, clima locală fiind mașteră, că în lipsa de brațe și resp. uneltele n'are cine și cu ce îndeplini mai ales lucrările pregătitoare, că nu li-se acoardă remunerația cuvenită, că din cauza instituirii provisorice vor trebui eventual a se statornici aiurea, că în timpul vacanțelor nu e cine

să grijească de grădina, că purtarea economiei câmpului le consumă întreg timpul liber și așa m. d.

Multe am avea de întimpinat, dar' resummăm spusese declarând aceste și alte asemenea motivări ca fiind rareori temeinice. De altcum vom reveni în parte, când cu îndegetările speciale. Atâta numai deocamdată, că în aproape ori-ce pământ și climă e dată puțință de a prăsi, dacă nu tocmai mere, pere, struguri și perseci de soiuri ales, apoi de sigur pădurești de altoi și altoi, cari promit bun câștig, de asemenea sămânțe prețioase, legumi, alune uriașe, trandafiri nobili și alte flori, brazii, vin de struguri etc.

Spre a înlesni orientarea vom suleva, acum în special, ocupațiunile și isvoarele de venit în parte atinse.

Un mănos și sigur isvor este *stringerea de simburi*, mai ales din mere și pere pădurețe. Cu excepția unor puține soiuri, cum sânt d. e. merele pătule, poamele nobile cuprind simburi adese sterpi și prea mărungi. Întâietate se dea firește simburilor proaspeți, întregi, grei, liberi de gozuri și provenind din fructe pădurețe mari și îndepliu coapte; simburii știrbiți, vermănoși, scoși din poame ferte sau recoltate în părgă, nu sânt buni de prăsilă.

În schimbul unei recompense modeste, acordate elevilor, învățătorii noștri, aproape toți, ar putea stringe, fără mai nici o trudă, însemnate câtașimi de simburi cari, puși în vânzare, ar da cel puțin 1 fl. de kgr. câștig curat. În adevăr, din sumedenia de poame, cari se consumă la noi, mai ales când cu facerea oțetului și mustului în anii mănoși, câți simburi nu ar putea stringe învățătorii înșși! Provisiunile de simburi s'ar putea vinde direct, eventual în mare prin mijlocirea Reuniunii noastre agricole. (Va urma.)

NOUTĂȚI

Visitarea tractului prin noul protopresbiter gr.-or. al Orăștiei. Ni-se scrie din Balomir: În 18 Oct. am avut o bucurie. Dl protopop gr.-or. al tractului nostru, *V. Domșa*, ca un bun păstor sufletesc, și-a luat osteneala de a-și căuta credincioșii și în comuna noastră Balomir, încredințându-se despre bunăstarea bisericii și școlii și luând în cercetare și vederi toate recoisitele bisericești și școlare, vizitând biserica și școala. Vedem din asta, că noul nostru păstor sufletesc își știe prețul cu demnitate chemarea sa. Depărtându-se din mijlocul nostru cu cuvinte blânde și părințești, ne-a lăsat o plăcută suvenir. *I. B.*

Gospodăria maghiară... Vai de soartea bietelor popoare căzute pe mâna ei! Și noi Români din comitatul Hunedoarei li avem partea și ca atare trebuie să-i simțim »ușorul«. Congregația comitatului nostru a adus săptămâna trecută, o nouă hotărare, ca să ne aducem aminte de aceasta: *a votat ear' un arunc de 1% (unu la sută) pe comitat!*

Parastas pentru Șaguna și Gojdu. Sămbăta trecută, s'a ținut în biserica din Sibiu-cetate parastas pentru marii binefăcători ai bisericii gr.-or. române, Arhiepiscop și Metropolit *Andreiu Baron de Șaguna și Emanuil Gojdu*. Inșuși Exc. Sa Metropolitul *Miron Romanul* a slugit parastasul încungiurat de o strălucită asistență, fiind de față și Ilustrățiile Lor dnii episcopi *Popea și Mețianu* și aproape toți deputații congresuali. Cantările bisericești le-a executat eminentul cor bisericesc al dlui G. Dima, în chip înălțor.

Deficit! Tot dovadă de gospodarie ungurească la noi e și faptul, că socotilele pentru anul viitor, votate în congregația dela 14 Oct., arată, că *venitele comitatului din care se-și copere cheltuelile administrative, sânt 109.720 fl., ear' cheltuelile 113.029 fl. 60 cr., deci mai mari ca venitele cu 3309 fl. 60 cr.* Așa apoi firește că trebuiesc aruncuri peste aruncuri! Vom reveni asupra acestor lucruri.

Comasare la Balomir. Ni-se scrie din Balomir: Luni în 18 l. c. a sosit în comuna noastră o comisie din partea judecătoriei din Deva în afacerea comasării, cerută de unii locuitori din comuna vecină Șibot. Deși locuitorii noștri n'au dorit această nouă sarcină și se credea la început că va fi o tulburare mare în popor, totuși poporul la îndemnul dlui paroh N. Suci, că să fie cu bună purtare și să nu facă vre-o ridicare contra legii, și dl jude încă le-a arătat cuprinsul legii prin cuvinte blânde și frumoase, a fost cu puțință ca lucrarea să dureze până în fine în bună ordine. Această bună ordine o putem mulțumi d-lui paroh N. Suci, care prin cuvinte părințești a știut liniști poporul. Din aceasta se poate vedea și aceea, cât de bucuros se supune poporul unor buni conducători. La urmă și comisia a adus mulțumită poporului pentru buna sa ținută creștinească.

O insultă pentru M. Sa. În vorbirea cu care a deschis congregația dela 14 Oct. în Deva, propunând adresă omagială către Maiestatea Sa pentru darul ce l'a făcut nației cu cele 10 statui în Pesta, — fișpanul nostru a scos ostentativ la iveală, că între cei căror se ridică statui sânt »și de aceea, cari fâlfind steagul libertății și al egalității religioare, au luptat contra strămoșilor Maiestății Sale Regelui!«

Să ne spună dl fișpan de nu este aceasta cel puțin o insultă la adresa Maiestății Sale »Regelui?« Atâta lipsă de bun simț!

Un țeran model. Un țeran din România a câștigat la loterie 50.000 lei. Îndată bunul țeran a dăruit 100 de lei pentru statua ce se va ridica bărbatului național Enache Văcărescu și a făgăduit că o sumă oare-care o va dăruți »Ligei«, ear' alta pentru statua ce se va ridica eroului național Tudor Vladimirescu! Eată un țeran model, care din prisosul ce l'a dat norocul lui cel bun, dă cu drag și spre scopuri naționale, și nu lăcomește să ție totul numai pentru sine.

Păr ars — vieță perdută. Din Deva se scrie, că nevasta unui întreprinzător de acolo, *Joia* trecută dimineața a voit să-și ardă părul cu ferul, să fie mai frumoasă... Din nenorocire flacăra lampei de spirt l'a aprins părul, de ceea-ce ea s'a spărit și din întemplantare a doborât lampa. Astfel l'a aprins hainele. Arsurile căpătate au fost atât de grele, încât în scurtă vreme nenorocita femeie a murit.

Mare abatoriu la Iași. Capitala Moldovei de odinioară, orașul *Iași*, a construit un abatoriu (întocmire de tăiat vite) strălucit, care n'are păreche în Răsărit! Darea lui în întreținere, se va face în curând cu mare paradă, fiind de față însuși Regele Carol. Pe lângă abatoriu s'au întocmit și mari hale pentru înlesnirea țigurilor de vite, ce acolo se țin pe picior mare, Iașul fiind un însemnat centru de țig de vite. Orașul Viena va trimite o comisie, care să-l reprezente la deschiderea abatoriului.

Arestare senzațională. Mare uimire a stîrmit știrea ce vine din Rusia, că zilele acestea s'ar fi arestat acolo un sfetnic de stat dimpreună cu fiica sa, pentru-că ar fi vândut Austriei unele plănuri militare de ale armatei rusești! Și știrea se întregeste într'acolo, că și trei ofițeri și doi scriitori din cancelariile garnizoanei din Petersburg, au fost arestați ca părtași crimei de vindere a patriei!

Adunările naționale se urmează frumos în România. Dumineca trecută încă au fost adunări, mărețe de tot, în Ploiești și Craiova. Tot orașul era și într'un loc și n'traltul, în mișcare, ca de o mare sărbătoare, având privilegiu a da un semn de dragoste fraților de sub stăpânirea îngreunătoare a Maghiarilor.

Moarte. Jalnicii: Septimia N. R. Danilescu, Eva Danilescu, Alexandru și Clara Danilescu, și fiu lor, Bucur și Susana Popovici, Iuliu și Elena Popovici, Inginer Emilian și Dia Popovici cu fiul, Cornel și Victoria Popovici, Inginer Octavian și Marie Pop cu fiul, Inginer Otto și Elena Popovici cu fiu, Virgiliu, Valeriu și Ersilia Popovici, au profunda durere de a anunța pierderea neuitatului lor soț, fiu, frate, ginere, cumnat și unchiu: *Nicolae R. Danilescu*, inginer hotarnic, inspector silvic, inspector șef al serviciului silvic al armatei române, profesor și fost director al școlii speciale de silvicultură dela Brănești, fost director și profesor la școala de agricultură dela Herestreu, fost membru în comisia permanentă pe lângă ministerul domeniilor etc. Cavalier al ordinelor »Steaua României«, »Coroana României« și posesor al medaliei »Bene Merenti«, — care a încetat din viață în 17 Octombrie st. n. după o scurtă dar' grea suferință în etate de 48 ani. A fost înmormântat în 19 Oct. n. la 3 ore p. m. în cimitierul din Hațeg. Fie-i țărna ușoară!

Palatin. Foile ungurești dau știrea, că M. S. Împăratul-Rege va înființa earăși demnitatea de »Palatin« în Budapesta.

„Albina“ — foaie pentru popor în România, se va înființa dela 1 Octombrie v. Va apare odată pe săptămână și va fi redactată pentru popor și trebuințele lui. Comitetul de redacțiune, alcătuit din mai mulți scriitori cu bun nume, vestește, că va scoate-o cu un cuprins, care și prin formă și prin materialul său, să fie privită cu drag și să fie de folos ori-cărui Român de ori-unde ar fi el. Ne bucurăm de noua întreprindere și li dorim roade strălucite întru cultivarea poporului român.

Biografia lui „Avram Iancu“, — compusă de domnul Iosif St. Șuluțiu și dăruită »Asociațiunii« în 800 exemplare, pentru-ca din

suma, ce se va dobândi prin vinderea ei adaugându-se la rămasul fericitului, să se înființeze un fond în memoria lui Avram Iancu, care a dăruit toată averea sa »Asociațiunii«, se poate procura dela biroul »Asociațiunii« (Sibiu, Strada Morii Nr. 8).

Știri literare.

„Foaia pentru toți“ despre care am făcut cu laudă pomenire în repeșite rânduri, urmează a apare regulat la București, sub direcțiunea dlui Dumitru Stăncescu. Numărul din urmă al ei, 42, dela 8 Octombrie n. este foarte bogat și de bun cuprins. Eată titulele: »Salcia și popul«, din tradițiile populare adunate de dl *G. Coșbuc*; »Veneția«, o frumoasă descriere a orașului acui legendar, de *V. Gili*; »Abonații teatrului Teodorini«, amintiri de *Alin*; »Știința«, »Fecioara de pe plaiu«, poezie de *G. D. Murgu*; »Snoave, Cugetări asupra amorului și femeilor, «Vrăjitorul alb», roman; »Voescă cânt«, poezie de *J. Georgiu*; »In cimiter«, poemă de *I. Dragomirescu*; »Edison«, o schiță despre marele inventator; »Cele două salcii«, basm de *Dumitru Stăncescu*; »Idilă«, tradusă din englezește; »In pădure«, poezie; Cugetări; Felurimi; Glume etc. etc.

Și numai din această schițare a cuprinsului, cetitorul iubitor de literatură va putea vedea, că în »Foaia pentru toți« poate găsi într'adevăr un bogat material de petrecere și învățătură.

„Duloase“ e numele unui nou volum de poezii, ce vor apare în curând la București, datorite tinărului poet *Radu D. Rosetti*, bine cunoscut și cetitorilor noștri din drăgălașele poezii ce am reprodus din când în când dela densusul.

„Spre moarte“ va fi titlul unui volum de nuvele ce le tipărește duosul poet *Ludovic Daus*, la București. Judecând după volumul său de poezii, pline de observații fine și mișcătoare, ca o privire în apus de soare sau în adânci depărtări în cari se perde o rază luctoasă, privești favorite poetului Daus, — avem bune nădejdi că volumul de nuvele ce va eda, vor plăcea mult cetitorilor de inimă.

„Secunda“, volum de poezii ce urmează volumului »Prima«, apare la București, din peana dlui Haralamb Lecca. Volumul prim »Prima« are prefață de *B. Hașdeu*, și dl Hașdeu lega, pe temeiul volumului prim, frumoase nădejdi, că volumul II. va fi ceva bun de tot. Vom da, la timpul său, seamă despre el, precum și despre cele de mai sus, îndată ce vom ajunge a le avea.

„Căldindarul poporului“, cel mai ieftin căldindar românesc, întocmit pentru poporul țeran dela noi, a apărut și se poate căpăta dela »Tipografia« din Sibiu.

„Biblioteca autorilor clasici“. Harnica librărie editoare, *Carol Müller*, din București, în companie acum cu *Storck*, sub firma »Müller et Storck«, a hotărît o nouă întreprindere literară, de mare folos, negreșit: să tipărească anume, pe autorii clasici în ediție ieftină, traduși românește. Afăm că au apărut deja doi numeri: 1. »Metamorfozele« lui *Ovidiu*, traducere cu notițe literare, istorice, geografice și mitologice; nr. 2: »Despre prietenie« de *Cicero*.

Felicitând pe editorul »Bibliotecii pentru toți« pentru noua întreprindere folositoare în care a intrat, li dorim succes strălucit.

AMICIȚIE — DISTRACTIE

De ar ști florile vorbi... să crezi, că ele ți'ar spune ție mai multe, decât mie. Și apoi față de mine ele sigur ar fi cu mult mai bune de inimă... Dar durere, florile nu pot vorbi, »legile« sânt aspre și prin urmare...

16)X a fost p'aci o ideală zi de toamnă. Ei bine, o ideală zi de toamnă și apoi... ceva — în foi de toamnă — Ți'ai putea închipui, câtă toamnă mi-s'a vârsat în suflet în 16)X? O, cât dulce și... amar!

„Legea, care interzice...(!) — Doamne, ce ți mai sânt și oamenii „de lege!“

A face cuiva bine e oprit, a-i face însă rău, e iertat... Bunăoară a fi așa scumpă pe vorbă nu e oprit!...

N'ar strica de ar fi veninoase! Măcar de ai gusta și tu „un pic“, ca să vezi și tu, ce e liniștea furată!

Veseli bine.

FEL DE FEL

Cât »drum« face ochiul omului? O foaie franceză a făcut și socoteala asta. Cetind un roman obicnuit, de un volum, ochiul face, fugînd pe șire, un drum de 2000 metri. Pe temeiul acesta a socotit și a ajuns la sfârșitul că, punînd toate șirele ce le cetește un om în o vieță mijlocie, lângă olaltă, unul în capul celuilalt, ca un lanț, ar da o lungime de vre-o 2500 kilometri! Cam atâta călătorește dar' ochiul omului în vieță, pe șirele ce cetește, — încheie interesantul cercetător francez.

Curiositate.

Vasilica e băiat de 4 ani. A mai căpătat un frățior... Tatăl-seu îi face asta cunoscut: — Vasilică, cocostîrcul ți-a adus ție azi un frățior mic. Vrei să-l vezi? — Ba, dar' pe cocostîrc vreau să-l ved.

POSTA REDACȚIEI.

D-lui N. S. în *Balomir*. Din lipsa de spațiu în cel de față, o vom lua în numărul viitor mai pe larg. Mulțumiri și salutări.

D-lui L. P. în C. s. Naveți la ce ne socoti între neprieteni d-voastre. Lămurirea dată ne-a făcut deosebită bucurie. Vezi, e în tot rēul și binele seu. De nu se atingea nimeni de d-voastră, nu veniați la gândul să descrieți nițel stările de acolo. Primind însă numai azi, Vineri, abia în cel viitor îi putem face loc.

D-lui J. S. în M. Primit, dar' abia la încheierea foii. Veți primi răspuns. Salutări și mulțumită.

CALINDARUL SEPTĂMĂNEI

Zilele	Călindarul vechiu	Călindarul nou
Dumin.	3-a a lui Luca (20 d. Rus.), gl. 2. v. 8.	
Dum.	12 M. Prov.	24 Rafail
Luni	13 M. Carp	25 Crisant
Marți	14 (*) C. Par.	26 Amand
Merc.	15 M. Lucian	27 Sabina
Joi	16 M. Login	28 Simeon
Vineri	17 P. Osie	29 Narcis
Sâmb.	18 A. E. Luca	30 Claudie

Pentru redacție responsabil: **Petru P. Barițiu.**

Sz. 202—1897.

(271) 1—1

Arveresi hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a dévai kir. törvénszék 1897. évi 6108 számú végzése következtében Dr. Muntean Aurel ügyvéd által képviselt szászvárosi «Ardeleana» hitelintézet javára felsőpiáni Candroi Simza férj. Simia Inoné ellen 683 frt s jár. erejéig 1897. évi július hó 28-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1680 frtra becsült 1 locomobil, 1 cséplőgép, 2 tehén, 1 szekér, 1 csikkó, 2 disznó, 4 szekér széna, 1 vetőgép, 1 pálinkafőzőüst, 1 bononából álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szászsebesi kir. jbiróság 2679/1897 sz. végzése folytán 683 frt tőkekövetelés, ennek 1895. évi december hó 23 napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 42 frt 95 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig Felsőpiánon alperesnek lakásánál leendő eszközzésére **1897. évi október hó 25-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérők becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Szászsebesen, 1897. évi szeptember hó 7-ik napján.

Grasser Károly s. k.,
kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 203—1897.

(273) 1—1

Arveresi hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a dévai kir. törvénszék 1896. évi 5928 számú végzése következtében Dr. Muntean Aurel ügyvéd által képviselt szászvárosi «Ardeleana» hitelintézet javára Strugari Chivescu Iuon és társai ellen 200 frt s jár. erejéig 1897. évi július hó 29-én foganatosított

kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 575 frtra becsült 28 szekér széna, 2 ló, 3 kecske, 5 disznó, 200 véka csős török buzaból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szászsebesi kir. jbiróság 2687/1897 sz. végzése folytán 200 frt tőkekövetelés, ennek 1894. évi április hó 18-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 43 frtban bíróilag már megállapított költségek erejéig Strugáron alperes lakásánál leendő eszközzésére **1897. évi október hó 27-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérők becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Szászsebesen, 1897. évi szeptember hó 7-ik napján.

Grasser Károly s. k.,
kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 204—1897

(274) 1—1

Arveresi hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a dévai kir. törvénszék 1897. évi 1362 számú végzése következtében Dr. Muntean Aurel ügyvéd által képviselt szászvárosi «Ardeleana» hitelintézet javára Strugari Chivescu Iuon ellen 90 frt s jár. erejéig 1897. évi július hó 29-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 385 frtra becsült 24 szekér széna, 1 kanca, 5 disznó, 2 kecskeből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szászsebesi kir. jbiróság 2688/1897 sz. végzése folytán 90 frt tőkekövetelés, ennek 1895. évi szeptember hó 21-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 38 frt 45 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig Strugáron alperes lakásánál leendő eszközzésére **1897. évi október hó 27-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérők becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Szászsebesen, 1897. évi szeptember hó 7-ik napján.

Grasser Károly s. k.,
kir. bírósági végrehajtó.

Calfă de prăvălie.

Să caută o calfă tină în prăvălia de manufactură a domnului

Ion Lazareiu

comerțiant în Orăștie (Szászváros.)

Poate intra numai decât în

(270) condiție. 2—

De arândat!

D-na văduvă P. Robotin din Poiana-Techerău (p. u. *Zalathna*) dă

în arândă

din primăvara anului viitor (1898), **moșia sa**, de circa **600 jugere** catastrale de pe hotarul comunelor *Poiana, Valea-Iepii și Techerău*, și anume fânețe, loc arător, pășune, precum și edificatele trebuitoare economiei.

Deosebit se află în Poiana și Techerău **2 edificii pentru crășmă și două mori.** — Se dau în arândare: pc 3—5 ani.

Tot pe aceeași moșia se află

(268) 3—3

de vînzare

150 oare de fîn, ce se vînd din mână liberă.

A se adresa doamnei

Véd. P. Robotin,
în Poiana-Techerău.

„ARDELEANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORĂȘTIE

Fonduri proprii: fl. 350.000. Depuneri: fl. 700.000

Circulație anuală: fl. 3.000.000.

(196) 21—

Institutul face următoarele operațiuni, la cari recomandă serviciile sale:

1) acordă împrumuturi cu interese de 8%;	4) cumpără și vinde mărfuri și produse;
2) primește depuneri, dela particulari cu 5 și cu 5 ¹ / ₂ , ear' dela corporațiuni culturale cu 6%;	5) arîndează și exarîndează realități;
3) cumpără și vinde realități;	6) cumpără și vinde efecte publice;
	7) mijlocește operațiuni, specificate sub 3. 4. 5.

La institut se mai află 500 acții proprii, puse în vindere conform Prospectului staverit de Direcțiunea institutului sub Nr. 68 1897,

Ori-ce afacere se poate rezolva și informări se pot lua verbal în biuroul institutului, ear' în scris prin corespondență.

Orăștie, în Iunie 1897.

Directiunea.

Baie de aburi, basen și vane, în Orăștie

= Strada Ferăriei 8. =

Proprietatea d-lui S. Birthler.

Încălzire centrală! Cea mai mare eleganță și comoditate! Cea mai mare curățenie! Arangiament pentru toate trebuințele! Prețuri ieftine!

În baie se întrebuițează numai apă de riu strecurată!

Toate conductele (aparatele), pentru a fi asigurate contra ruginei, sînt făcute din aramă roșie! Fiecare vană e provăzută și cu un **douche!**

PREȚURILE BĂILOR:

Abonament pentru 12 băi de abur . 5 fl.		0 baie singuratică de abur . . 50 cr.
Abonament pentru 12 băi de vană . 4 fl.		0 baie singuratică de vană . . 40 cr.

În fiecare Duminecă baie comună de basen, à 25 cr. de persoană.

Ordinea de soăldat, în baia de aburi:

LUNI:	Domni.		VINERI:	Dame.
MARȚI:	Dame.		SĂMBĂTĂ:	Domni.
MERCURI:	Domni.		DUMINECĂ a. m.:	Domni.
JOI:	Dame.		DUMINECĂ d. a.:	baie comună.

Baia de vane stă la dispoziție atât pentru domni cât și pentru dame, în toate zilele.

Bilete și cărți de abonament se pot căpăta în **insuși localul băii (Strada Ferăriei 8.)**, apoi în **tipografa fraților Schuller**, în prăvălia domnului **F. F. Widmann** și în cofetăria dlui **J. Eisenburger**.

Onoratul public este respectuos rugat prin aceasta, a onora baia mea prin întrebuițare număroasă.

Cu toată stima:

(263) 3—26

S. BIRTHLER.